

Kurs PM i Fysik för tekniskt basår 2024/2025

Kursernas mål och tillhörande Betygskriterier

Kursernas mål enligt Kursplanerna

Övergripande mål

Kursen skall främja ett naturvetenskapligt synsätt och ge en förståelse för grundläggande fysikaliska begrepp och samband samt ge en god grund för vidare studier inom fysik och tekniska ämnen som ingår i högskole- och civilingenjörsutbildningarna.

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

- Genomföra, beskriva, analysera och redovisa experiment för att undersöka i kursen berörda fysikaliska fenomen.
- Tillämpa grundläggande fysikaliska modeller och begrepp för att identifiera, analysera och lösa fysikaliska problem, inom ramen för kursens innehåll, samt redovisa lösningarna på ett strukturerat sätt.

Betygskriterier och betygssammanvägning

Det första kursmålet bedöms i laborationskursen LAB1 med P/F enligt följande riktlinjer:

Studenten kan med **viss säkerhet** genomföra, beskriva, analysera och redovisa experiment för att undersöka i kursen berörda fysikaliska fenomen.

Det andra kursmålet bedöms i TENA (Fysik för basår I) eller i TENA samt TENB (Fysik för basår II) enligt följande riktlinjer för betygen E, C och A:

E: Studenten skall, med **viss säkerhet** kunna tillämpa grundläggande fysikaliska modeller och begrepp på **enkla problem** samt redovisa lösningarna på ett strukturerat sätt.

C: Studenten skall, med **säkerhet** kunna tillämpa grundläggande fysikaliska modeller och begrepp på **komplexa och/eller avancerade** problem samt redovisa lösningarna på ett strukturerat sätt.

A: Studenten skall, med **säkerhet** kunna tillämpa grundläggande fysikaliska modeller och begrepp på **komplexa och avancerade** problem samt redovisa lösningarna på ett strukturerat sätt.

Varje tentamen består av två delar. Om man har 8-12 poäng på del 1, så rättas även del 2. För betygssättning så slår man därefter samman resultatet från de båda delarna, men dock bara 8 poäng från del 1.

Betyg och poänggränser för varje enskild tentamen							
Betyg	F	Fx	E	D	C	B	A
Del 1 12p E-nivå	0-6	7	8-12				
Del 2 8p C-nivå 6p A-nivå	Rättas ej		0-2	3-5	6-8	9-11	12 – 14
'Del 1+Del 2'	0-6	7	8-10	11-13	14-16	17-19	20-22

I kursen KH0022 Fysik för basår I sätts 2 delbetyg (TENA 7,5 fup och LAB1 1,5 fup) och i kursen KH0025 Fysik för basår II sätts 3 delbetyg (TENA 8,0 fup, TENB 8,0 fup och LAB1 2,0 fup). För att erhålla slutbetyg i någon av kurserna krävs att alla kursmoment är godkända (betyg E eller högre på tentamen och betyg P på laborationskurser (se kursplanerna)).

Slutbetyg i kurs KH0022 Fysik för basår I sätts utifrån poängsumman på godkänd tentamen TENA. I KH0025 Fysik för basår II sätts ett sammanvägt slutbetyg, ett ”medelvärde”, för betygen på godkända tentamina TENA och TENB enligt nedan.

	Sammanvägt slutbetyg från TENA och TENB				
Slutbetyg	E	D	C	B	A
TENA + TENB	E+E	E+D E+C D+D	E+B E+A D+C D+B C+C	D+A C+B C+A B+B	B+A A+A

Kursinnehåll

Huvudsakligt innehåll för respektive kurs framgår av kursplanerna för KH0022 Fysik för Basår I respektive KH0025 Fysik för Basår II (<https://www.kth.se/student/kurser/program/TBASD/20242/arskurs1>).

Innehåll KH0022 Fysik för Basår I:

Arbetsmetoder; Densitet; Krafter och jämvikt; Kraftmoment; Tryck; Arkimedes princip; Energi, arbete och effekt; Allmänna gaslagen; Termodynamik; Elektrisk laddning, energi, spänning och ström; Linjebunden rörelse; Kraft och rörelse; Rörelsemängd och impuls.

Innehåll KH0025 Fysik för Basår II:

Delkurs A:

Kaströrelse; Cirkulär rörelse; Elektriska fält; Potential; Kondensatorn; Magnetiska fält; Induktion, växelspanning.

Delkurs B:

Mekaniska vågor; Elektromagnetiska vågor; Reflektion, brytning och interferens; Svängningsrörelse; Fotoelektrisk effekt; Atomer och kvantmekanik; Atomkärnan och radioaktivitet; Relativistiska effekter.

Undervisningsformer

Föreläsningar

Föreläsningar varar 2*45 min. På föreläsningarna sker teoriintroduktion och genomgång av de avsnitt som senare kommer på övningarna och oftast visas ett eller flera fysikaliska experiment. Läs gärna igenom teoriavsnittet en gång i läroboken innan föreläsningen.

Under höstterminen ges föreläsningarna vanligtvis digitalt för hela studentgruppen p.g.a. lokalbrist och under vårterminen ges de vanligtvis i sal i grupper om ca 100 studenter. Digitala föreläsningarna spelas in och finns tillgängliga ca en vecka på CANVAS, vilket ger möjlighet att gå tillbaka, eftersom det är mycket ny teori vid samma tillfälle.

Övningar

Övningarna äger rum i grupper om ca 45 studenter och tiden är vanligen 2*45 min. Syftet med övningarna är att befästa teorin. Några övningsuppgifter enligt detaljkursplanen går igenom och resten görs på egen hand.

Räknestugor

En lärare finns till hands för att svara på frågor.

Laborationer

Närvaron är **obligatorisk** på samtliga laborationer. Förhindrat laborationsdeltagande p.g.a. sjukdom, skall meddelas till respektive klasslärare så tidigt som möjligt. Studenten är sedan ansvarig för att lämna in ev. förberedelseuppgifter så snart som möjligt. Ett extra laborationstillfälle erbjuds om studenten ligger i fas med kursen i övrigt, så det är studentens ansvar att hålla kontakt med sin klasslärare.

Laborationerna sker i grupper om två studenter. För att laborationerna skall kunna genomföras på ett bra sätt förutsätts att alla i gruppen är väl förberedda. Till de flesta laborationer skall **individuella** förberedelseuppgifter göras. En utskrivna förberedelseuppgift samt laborationshandledning skall tas med till laborationen. Innan laborationen påbörjas ska förberedelseuppgiften redovisas för läraren. Student som inte gjort förberedelseuppgiften, eller inte får den godkänd vid redovisningen, får inte delta i laborationen.

Redovisning av laborationerna sker genom inlämning av datorskrivna laborationsrapporter skrivna av gruppen gemensamt eller genom muntlig redovisning vid laborationstillfället (se respektive laboration). Laborationsrapporterna skall lämnas in så snart som möjligt, **senast** tre arbetsdagar efter laborationstillfället. Kontrollera att korrekt försättsblad och disposition används (se dokumenten *Anvisningar*, *Exempelrapport* och *Tips* i CANVAS) innan rapporten lämnas in. Om rapporten efter bedömning ej är godkänd skall komplettering ske så snart som möjligt, **senast** tre arbetsdagar efter återlämnandet.

OBS! Alla laborationer under höstterminen skall vara godkända senast 14 december och alla laborationer under vårterminen skall vara godkända senast 16 maj.

För att få tillgodoräkna sig poängen på laborationskursen krävs att samtliga laborationer är inlämnade i tid (se ovan) och är godkända. Alla av lärare godkända laborationer sparas av studenten som kvitto.

Tentamen

Varje tentamen består av två delar och ges vid två tillfällen under läsåret. Båda delarna skrivs vid samma tillfälle och studenten väljer själv hur den totala tiden fördelas mellan de två delarna. Tentamenstiden är 4 timmar och skrivtillfällena anges i tentamensschemat. Del 1 innehåller uppgifter med 12 poäng på E-nivå, **varav 8 poäng krävs för godkänt**. Del 2, som innehåller uppgifter med 8 poäng på C-nivå och 6 poäng på A-nivå, **rättas enbart om del 1 är godkänd**. Maximalt kan 22 poäng uppnås på en tentamen, 8 poäng från del 1 och 14 poäng från del 2. För att få delta i en tentamen krävs anmälan via LADOK under rubriken Examinationstillfällen. Se <https://www.kth.se/student/studier/kurs/tentamen> för information om tentamensregler samt anmälningsperiod för respektive tentamen (ofta är den några veckor före tentamensdagen). Din inskannade tentamen finns tillgänglig vid inloggning via "mina sidor" (<https://www.kth.se/student/minasidor/tentamen/>).

De studenter som erhållit tentamensbetyget Fx (d.v.s. 7 poäng på del 1) kommer att erbjudas ett kompletteringstillfälle (se tentamensschemat) där betyget E kan uppnås. Examinator mailar information om kompletteringen till berörda studenter. Kompletteringen är en skriftlig salstentamen med fyra grundläggande beräkningsuppgifter, samt eventuellt en muntlig genomgång av studentens lösningar av dessa uppgifter.

För de studenter som når upp till kompletteringsnivån registreras först tentamensbetyget Fx, som är ett underkänt betyg. Efter kompletteringstillfället registreras ett nytt betyg, betyget E (och 8 poäng) vid godkänd komplettering och betyget F vid underkänd komplettering samt vid ej genomförd komplettering. Information om kompletteringen fås via mail och kompletteringstiden är 2 timmar (ingen förlängd skrivtid ges). Den schemalagda tiden i tentamensschemat är preliminär och kan komma att ändras.

På basåret är det inte möjligt att "plussa" d.v.s. att skriva om en tentamen i syfte att få högre betyg. När en enskild tentamen är godkänd kan inget nytt (bättre) resultat registreras. Om en tentamen inte blivit rättad enligt rättningsanvisningarna i aktuella tentamen skickas ett mail till klasslärare alternativt examinator. Mailet ska innehålla en kopia av hela den inskannade rättade tentamen, samt en kort motivering till varför en poängförändring borde göras.

Två kontrollskrivningar ges under hösten i KH0022 Fysik för basår I, (KS1 och KS2). Kontrollskrivningarna omfattar sammanlagt 12 poäng. För varje godkänd kontrollskrivning, 7 poäng eller mer, får studenten tillgodoräkna sig 2 anvisade poäng på TENA:1 (ordinarie tentamen (KS1 poäng 1-2 och KS2 poäng 3-4)).

Hjälpmedel på tentamen och kontrollskrivningar är: Linjal, gradskiva, passare, godkänd räknare (se basårsgodkända räknare nedan) och formelsamling (se litteraturlista nedan). Tentamen från tidigare år läggs ut i systemet CANVAS

Examinator beslutar, baserat på rekommendation från KTH:s samordnare för funktionsnedsättning, om eventuell anpassad examination för studenter med dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning.

Detaljkursplanering

Detaljkursplaneringar för de olika perioderna finns i systemet CANVAS i början av varje läsperiod.

Fysikinformation

I systemet CANVAS <https://canvas.kth.se/courses/50201> hittas information om fysikämnet under läsåret (t.ex. lösningarna efter en given tentamen).

Kurslitteratur

Extra övningsuppgifter delas ut på övningar eller finns i CANVAS

Laborationsanvisningar finns i CANVAS

Läroböcker:

Heureka, Fysik 1 och 2 Basåret Teoribok Alphonce m.fl. ISBN 978-91-27-44710-3

Heureka, Fysik 1 och 2 Basåret Övningsbok Alphonce m.fl. ISBN 978-91-27-44711-0

Förlag: Natur och kultur

Fysik 1000, 7:e upplagan 2013 Ekholm m.fl. ISBN 978-91-973708-7-5

Förlag: Konvergenta

Formelsamling: (gemensam med matematiken och kemin)

Formler och tabeller, tredje upplagan Alphonce m.fl. ISBN 978-91-27-45720-1

Förlag: Natur och kultur

Basårsgodkända räknare

CASIO FX-85C Tillåten fr.o.m. 24-08-28

CASIO FX-82CW Tillåten fr.o.m. 24-08-28

CASIO FX-85EX (Äldre modell)

CASIO FX-82EX (Äldre modell)

CASIO FX-82ES PLUS (Nyare modell har tillägg 'Second edition' på nästa rad)

SHARP EL-W531TL

SHARP EL-W531TH (Äldre modell)

SHARP EL-W531TG (Äldre modell)

Texas Instruments TI-30XB MultiView

Texas Instruments TI-30XS MultiView

Undervisande lärare:

	Tel	E-post	
Bengt-Erik Andersson	7904464	beander@kth.se	
Rose-Marie Hammar	7904466	rmhammar@kth.se	
Abbas Jorjani	7904464	jorjani@kth.se	
Hanna Ohlman	7904488	hohlman@kth.se	
Christina "Cia" Persson	7904489	ciap@kth.se	Kursansvarig, examinator
Stephan Persson	7904445	stephanp@kth.se	

Vi har våra rum på Teknikringen 30.

Fysiklaboratoriet finns på Teknikringen 30.

Studievägledning och expedition finns på Teknikringen 50 och 28.

Fysikplanering för läsåret

PERIOD	OMRÅDE
P1	Fysikens arbetsmetoder. Krafter och jämvikt. Kraftmoment, tryck, allmänna gaslagen Energi, arbete och effekt. Termodynamik
P2	Elektrisk laddning, energi, spänning och ström. Linjebunden rörelse. Kraft och rörelse. Rörelsemängd och impuls.
P3	Kaströrelse. Cirkulär rörelse. Elektriska fält, potential, kondensatorn. Magnetiska fält Induktion Växelspänning
P4	Mekaniska vågor. Reflektion, brytning och interferens. Elektromagnetiska vågor Fotoelektrisk effekt. Svängningsrörelse. Relativistiska effekter. Atomer och kvantmekanik Atomkärnan och radioaktivitet.

Laborationer

PERIOD	OMRÅDE
P0	Dataövningar Excel - Word
P1	I:1.Densitet I:2.Arkimedes princip, krafter, och kraftmoment I:3.Likströmskretsar.
P2	I:4. Ems-polspänning, Linjära och icke linjära komponenter I:5.Impuls och energi.
P3	II:1. Cirkulär rörelse, och konisk pendel II:2. Spänning och potential II:3. Kondensatorn
P4	II:4. Optik, ljusbrytning II:5. Temperaturstrålning II:6. Gitterspektrometern